

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/150485,Uroczystosci-w-82-rocznice-agresji-ZSRS-na-Polske-Warszawa-17-wrzesnia-2021.html>
23.04.2024, 16:37

Uroczystości w 82. rocznicę agresji ZSRS na Polskę - Warszawa, 17 września 2021

W 82. rocznicę sowieckiej napaści na Polskę zastępca prezesa IPN dr Mateusz Szpytma wziął udział w uroczystościach przy pomniku Poległym i Pomordowanym na Wschodzie w Warszawie

Na skwerze Matki Sybiraczki jak co roku oddano hołd obrońcom Ojczyzny, którym 17 września 1939 roku przyszło się zmierzyć z agresją wschodniego sąsiada, oraz uczczono pamięć setek tysięcy ofiar sowieckiego terroru. Podczas oficjalnych wystąpień wiceprezes Instytutu Pamięi Narodowej dr Mateusz Szpytma odczytał list prezesa IPN dr. Karola Nawrockiego, skierowany do uczestników uroczystości. Dr Nawrocki napisał:

17 września 1939 roku to jedna z najboleśniejszych dat w naszych dziejach. Obchodzimy dziś rocznicę napaści, jakiej 82 lata temu dopuścili się nasi wschodni sąsiedzi. Wojska ZSRS weszły na ziemie polskie na mocy tajnego paktu Ribbentrop-Mołotow, łamiąc tym samym postanowienia traktatu o nieagresji.

Przyjaźń Hitlera i Stalina nie trwała długo. Już 22 czerwca 1941 r. wojska niemieckie ruszyły w kierunku Moskwy. Jednak 21 miesięcy gehenny, jaką Polacy cierpieli pod jarzmem dwóch okupantów, stanowi jedną z najczarniejszych kart naszej historii. Jak tragiczny był los obrońców Grodna, a wśród nich 13-letniego Tadzia Jasińskiego, który zginął przywiązany do sowieckiego czołgu. Jak wielki był dramat tysięcy rodzin, które, stłoczone w bydłowych wagonach, powieziono na Sybir. Aresztowania i wywózki, dramat łagrów i tragiczna zbrodnia katyńska to wszystko wciąż drga w nas, pomimo upływu lat. Sowietci nie respektowali konwencji międzynarodowych dotyczących traktowania jeńców. Wziętych w niewolę często mordowano. Było tak w przypadku marynarzy Flotyli Pińskiej i obrońców

Wilna. W Mielnikach wymordowali rannych w bitwie pod Szackiem żołnierzy Korpusu Ochrony Pogranicza. Sowieci usuwali polskość z życia społecznego, przejmując szkoły, redakcje gazet czy banki. Przymusowo zmieniano obywatelstwo „byłym obywatelom polskim”, a za każdą niepokorną myśl groziła deportacja w głąb ZSRS. Agresja sowiecka to również grabież dóbr kultury, to rugowanie religii i niszczenie tkanki naszego społeczeństwa.

Pamiętamy o tej zdradzie i o cierpieniu rodaków. Pomimo upływu lat wciąż domagamy się sprawiedliwości dla tych wszystkich, których dotknął terror tamtych dni. Wierzymy, że oddając cześć ofiarom i nazywając po imieniu winnych, przyczyniamy się do budowy świata wolnego od zbrodniczych ideologii. Naszego genu wolności nie zdołały stłumić ani doświadczenia II wojny światowej, ani powojenna sowietyzacja. Stojąc przy pomniku upamiętniającym poległych i pomordowanych na Wschodzie oddajemy hołd setkom tysięcy polskich obywateli, którzy wywiezieni na „niehumanitarną ziemię”, nie tracili nadziei, do końca wierząc w powrót wolnej Polski.

Cześć Ich pamięci!

W trakcie obchodów rocznicowych z udziałem wojskowej asysty honorowej odczytano Apel Pamięci i oddano salwę honorową. Przedstawiciele różnych wyznań poprowadzili modlitwę międzyreligijną. Uroczystość zakończyło złożenie wieńców u stóp pomnika.